

Nr 186.

Av herr **Caap m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till egnahemsverksamheten för budgetåret 1940/41 m. m.

Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 130 angående anslag till egnahemsverksamheten för budgetåret 1940/41 skall i Norrbottens läns statliga egnahemsverksamhet från och med 1 juli 1940 anställas endast en konsulent. Det ansvariga lokala egnahemsorganet, länets egnahemsnämnd, har i yttrande till hushållningssällskapets förvaltningsutskott av den 18/10 1939 som sin bestämda uppfattning hävdad, att egnahemsverksamheten i detta stora och arbetskrävande län hade behov av minst tre konsulenter för den egentliga egnahemsverksamheten, en konsulent för egnahemslånerörelsen och två konsulenter för jordanskaffningsverksamheten. Så många egnahemskonsulentbefattningar — om ock ej alla på ordinarie stat — finnas redan inom länet. En av dem, den ordinarie befattningen (för egnahemslånerörelsen), inrättades redan år 1920. De två andra, icke ordinarie befattningarna (för jordanskaffningsverksamheten) inrättades resp. år 1934 och 1937.

Med anledning av den avsevärda beskränning, som sålunda åsyftats beträffande Norrbottens läns egnahemsorganisation, vilja vi undertecknade motionärer framhålla följande.

De skäl, varpå Kungl. Maj:t grundar sitt förslag i konsulentfrågan, framgå ej tydligt av propositionen, men vi hålla för givet, att skälen i fråga varit av rent statsfinansiell art.

Vi kunna för vår del icke finna annat än att jordanskaffningsverksamheten i Norrbottens län är av den vikt och betydelse, att förenämnda två konsulentbefattningar verkligen behövas. Icke mindre än 16 st. jordförmedlingsföretag med en sammanlagd areal av drygt 17,300 hektar drivas för närvarande. Hittills ha härifrån ett 60-tal egnahem och lägenheter upplåtits. Ytterligare c:a 280 st. egnahem och lägenheter återstå att upplåta från företagen ifråga. Återstående upplåtelse förutsätta emellertid, att en hel del iordningställningsarbeten, huvudsakligen torrlägnings- och vägarbeten, dessförinnan utföras, ävenså lantmåteriförrättningar. Arbetena ifråga pågå i den omfattning nödiga arbetskrafter och pekuniära medel stå till förfogande.

Arbetsprogrammet för länets jordanskaffningsverksamhet inskränker sig emellertid ej blott till fullföljande av redan i gång varande företag. Ytterligare företag äro av behovet påkallade och även planerade. Ingen, som närmare känner Norrbottens län och dess försörjningsproblem, torde bestrida betydelsen av jordanskaffningsverksamheten såsom ett led i strävan-

dena att bereda ökade utkomstmöjligheter inom jordbruket för länets starkt växande befolkning, vars arbetskraft industrien endast i begränsad omfattning kan assimilera. De flesta torde vara på det klara med att förhållandena i själva verket motivera väsentligt ökade insatser från det allmännas sida på detta område. Såväl kompletteringen av ofullständiga jordbruk som ren jordbruksnybildning måste kraftigt befrämjas. 1939 års egnahemsreform går också ut på intensifierad verksamhet för framför allt komplettering av ofullständiga jordbruk. Uppmärksammas böra också de vidgade arbetsuppgifter i övrigt, som sagda egnahemsreform pålägger egnahemsnämnderna, t. ex. i fråga om skogsbeläning, arbetarsmåbruksverksamheten och handläggandet av odlingsvägsärenden.

Det är sant, att statens finanser för närvarande äro hårt ansträngda och att ytterlig sparsamhet med statens medel för den skull är en tvingande nödvändighet. Vi anse emellertid, att just ekonomiska hänsyn tala för att jordanskaffningsverksamheten i Norrbottens län, i vilket det för närvarande investerade kapitalet uppgår till c:a 1 miljon kronor, begåvas med för verksamhetens rationella skötsel erforderligt antal fast anställda konsulenter. Den omedelbara merutgift i fråga om förvaltningskostnader, som detta medför, måste anses vara oväsentlig i jämförelse med den härigenom uppnådda nyttan för egnahemsverksamheten. Det synes för övrigt orimligt, att egnahemsverksamhetens förstatligande, till vilken man knutit förhoppning om vidgade möjligheter och resurser för sagda verksamhet, i Norrbottens län, där förhållandena otvivelaktigt påkalla särskilt stora insatser på egnahemsväsendets område i form av arbete och kapital, skulle medföra, att möjligheterna till fruktbärande resultat försämrades. 1939 års egnahemsreform hade ju motsatt syfte.

Slutligen må erinras om att det allvarliga tidsläget manar till positiv inställning till norrbottensfrågorna. Må man betänka, att det är icke blott ett norrbottensintresse utan även ett riksintresse, att denna landsdels rika möjligheter även på jordbrukets område rätt tillvaratagas och utnyttjas. Man lärer ej kunna komma till annan slutsats vare sig man ser saken kallt ekonomiskt eller ur andra synpunkter. Icke minst blir detta fallet, om frågan ses ur försvarsberedskapssynpunkt. En kraftig utveckling av jordbruket och egnahemsverksamheten i övre Norrland med därav följande utökad produktionsvolym i fråga om livsmedel, bränsle och andra förnödenheter synes i dagens situation i själva verket vara en av grundförutsättningarna för ett framtida framgångsrikt försvar av denna landsända, alltså ett riksintresse av första ordningen.

Med stöd av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen med frångående av Kungl. Maj:ts förslag ville besluta, att tre st. ordinarie egnahemskonsulentbefattningar

från och med den 1 juli detta år inrättas inom Norrbottens län. Skulle riksdagen anse sig för närvarande icke kunna helt godtaga detta vårt förslag, vilja vi hemställa, att under alla förhållanden (i enlighet med kungl. egnahemsstyrelsens förslag) minst två dylika egnahemskonsulentbefattningar inrättas inom Norrbottens län, varav då den ena befattningen skulle avse egnahemslånerörelsen och den andra jordanskaffningsverksamheten. Ifrågavarande två konsulenter synas utgöra minimum av den arbetskraft av detta slag, som erfordras för att icke egnahemsverksamheten i den omfattning den redan bedrivs skall äventyras.

Stockholm den 1 april 1940.

Torsten Caap.

C. I. Asplund.

Sven V. Hansson.

C. Fr. Carlström.
